

1807 г. неочаквано предъ Цариградъ се явилъ съ английска флота адмиралъ Деквортъ; съ страхъ очаквали бомбардировка, но той изчезналъ така, както и дошълъ. Скоро следъ това руситѣ унищожили турската флота при Тенедосъ. И при това опасно положение въ Цариградъ избухнала революцията на еничеритѣ противъ султана-реформаторъ; на 31 май 1807 г. Селимъ III билъ сваленъ и на престола се възкачилъ Мустафа IV.

Между това на северъ сждбата на Турция била вече почти решена. Наполеонъ и Александъръ се споразумѣли въ Тилзитъ относно подѣлбата на османското царство. Русия трѣбвало да получи Бесарабия, Молдова, Влашко и България до Балкана; а Франция — Албания, Тесалия, Морее и Критъ; на Австрия възнамѣрявали да оставятъ Босна и частъ отъ Сърбия. Тракия съ Цариградъ и съ азиатскитѣ провинции оставала на султана. За народитѣ на полуострова, за тѣхния характеръ, брой и за границитѣ имъ тогава почти нищо не знаели. Особенъ предметъ въ преговоритѣ билъ Цариградъ. Наполеонъ по никой начинъ не искалъ да го остави на императора Александъръ; който владѣе този градъ, казвали тогава, той има властта надъ цѣлия свѣтъ. Ето защо въ тайнитѣ клаузи на Тилзитския миръ (8 юлий 1807 г.) било казано, че Франция и Русия ще изтрѣгнатъ „отъ игото и тиранията на турцитѣ“ всички провинции на османското царство въ Европа, освенъ Румелия и града Цариградъ²⁸. Въ сщия още день Наполеонъ писалъ на Мармона, своя губернаторъ въ Далмация, да изучи турскитѣ земи въ военно отношение. Съ тази цель въ 1807 и 1808 години френски офицери пропжтували Босна и Херцеговина, нѣкои достигнали дори до Албания и Македония. Възъ основа на докладитѣ имъ Водонкуръ и Лапи съставили своитѣ карти, които за пръвъ пжтъ представили тия земи въ истинското имъ положение.

Тилзитскитѣ споразумения не могли да се запазятъ въ тайна. Портата била уведомена за тѣхъ отъ английския и австрийския посланици. Въ едно бурно заседание на дивана, въ което участвували и главатаритѣ на еничеритѣ и на улемитѣ, последнитѣ извикали, че предпочитатъ да умратъ на бойното поле подъ знамето на пророка, отколкото да преживѣятъ пропадането на империята. Ако Наполеонъ наистина бѣ нападналъ Турция, та съ помощта на раята и на бунтовницитѣ-паши да основе нова „латинска империя“, това предприятие, въпрѣки фанатизма на омаломощенитѣ османлии, би завършило много по-щастливо, отколкото походътъ му къмъ Москва.

Въ 1808 г. Цариградъ билъ арена на ужасни сцени. *Мустафа Байрактаръ* отъ Тръстеникъ, русчушкиятъ паша, настѣпилъ съ отборъ войска къмъ Стамбулъ, за да освободи Селима. Но докато той атакувалъ сарая, противницитѣ му побързали и одушили пленения Селимъ. Сараятъ билъ превзетъ, Мустафа IV билъ сваленъ и за султанъ билъ издигнатъ Махмудъ II. Мустафа Байрактаръ станалъ великъ везиръ. Презъ октомврий станало тържественото събрание на пашитѣ — невиджано до тогава зрелище; обаче, румелийскитѣ и българскитѣ аги, жестоки врагове на Байрактара, не дошли. На това събрание се обсъждало между другото и реформирането на еничерския корпусъ. Създаденъ билъ новъ корпусъ отъ редовни „сеймени“ и понеже нито еничеритѣ, нито остатъцитѣ отъ родопскитѣ и балканскитѣ кърджалии искали да постѣпятъ въ редоветѣ му, почнали да приематъ даже християни и евреи. Презъ ноемврий 1808 г. избухнало въстание срещу Бай-